

14 ελληνικές ταινίες για το Έπος του '40

/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Θέατρο, Κινηματογράφος, Ντοκυμανταίρ, TV και Διαδίκτυο

Σχεδόν όλες γυρίστηκαν κατά τη χρυσή περίοδο του ελληνικού κινηματογράφου και συνδυάζουν έρωτες και πόλεμο. Πιο εμπορική «Η Δασκάλα με τα Ξανθά Μαλλιά».

Δεν είναι πολλές οι ελληνικές ταινίες που αναφέρονται στο Έπος του '40. Μόλις 14 προέκυψαν από την έρευνά μας. Όλες αυτές -εκτός από μία - γυρίστηκαν στη χρυσή περίοδο του ελληνικού εμπορικού κινηματογράφου (δεκαετία του '60 και αρχές της επόμενης δεκαετίας). Η μία και μοναδική που γυρίστηκε στα χρόνια της Κατοχής, με κίνδυνο της ζωής του δημιουργού της, είναι ένα φιλμάκι κινουμένων σχεδίων του σπουδαίου σκιτσογράφου Σταμάτη Πολενάκη που σατιρίζει το Μουσολίνι.

Οι πιο πολλές από τις ταινίες συνδυάζουν έρωτες και πόλεμο, ενώ δεν λείπει και ο

αγαπημένος κινηματογραφιστής της χούντας Τζέιμς Πάρις, με τις «πολεμικές» και «πατριωτικές» ταινίες του οποίου ανατράφηκαν γενιές Ελλήνων.

Η πιο εμπορική ταινία είναι «Η Δασκάλα με τα Ξανθά Μαλλιά» του Ντίνου Δημόπουλου, με πρωταγωνίστρια την Αλίκη Βουγιουκλάκη, που σάρωσε εισπρακτικά την κινηματογραφική σεζόν 1969-1970 και η πιο καλλιτεχνική μία αντιπολεμική ταινία, ο «Ουρανός» του Τάκη Κανελλόπουλου, που προβλήθηκε στο διαγωνιστικό τμήμα του Κινηματογραφικού Φεστιβάλ των Καννών το 1963 κι εκτιμήθηκε διεθνώς.

14. Ο Ντούτσε αφηγείται

Διάρκεια: 7'

Χρώμα: Ασπρόμαυρη

Σκηνοθεσία: Σταμάτης Πολενάκης

Σενάριο: Σταμάτης Πολενάκης

Υπόθεση: Ο Σταμάτης Πολενάκης (1908-1997), ένας από τους κορυφαίους έλληνες σκιτσογράφους του 20ου αιώνα και πρωτοπόρος του κινούμενου σχεδίου στη χώρα μας, σατιρίζει την εισβολή των Ιταλών στην Ελλάδα στις 28 Οκτωβρίου 1940 και

ειδικά τον Μουσολίνι, ο οποίος αφηγείται τα κατορθώματά του, αλλά η πραγματικότητα συνεχώς τον διαψεύδει.

Έτος Παραγωγής: 1942-1945

Η ταινία χάθηκε κατά τη διάρκεια του Εμφυλίου Πολέμου και μόλις το 1980 βρέθηκε ένα αρνητικό της και αποκαταστάθηκε.

13. Αγάπη και Θύελλα

Στιγμιότυπο από την ταινία «Αγάπη και Θύελλα»

Διάρκεια: 83

Χρώμα: Ασπρόμαυρη

Παραγωγή: Γεράσιμος Παπαδάτος

Σκηνοθεσία: Σωκράτης Καψάσκης

Σενάριο: Νίκος Φώσκολος

Διευθυντής Φωτογραφίας: Παύλος Φιλίππου

Μουσική: Μάνος Χατζιδάκις

Ηθοποιοί: Ξένια Καλογεροπούλου, Στέφανος Ληναίος, Μάρθα Βούρτση, Γιάννης Φερτής, Λαυρέντης Διανέλλος, Σαπφώ Νοταρά, Θόδωρος Κατσαδράμης, Βασίλης Μαλούχος.

Υπόθεση: Λίγο μετά την επίθεση των Ιταλών, ο επιλοχίας Τάσος (Στέφανος Ληναίος) τραυματίζεται, αλλά ο φίλος του Δημήτρης (Γιάννης Φέρτης) του σώζει τη ζωή. Οι δυο τους παίρνουν πενθήμερη άδεια κι έρχονται στην Αθήνα, όπου ο Τάσος αναζητεί την Άννα Ραΐση (Ξένια Καλογεροπούλου), την κοπέλα με την οποία αλληλογραφούσε από το μέτωπο. Μετά από προτροπή του πατέρα της (Λαυρέντης Διανέλλος), η Άννα βγαίνει με τους δύο «άγνωστους στρατιώτες», μαζί με τη φίλη της Σάσα (Μάρθα Βούρτση), που δεν αργεί να μάθει ότι ο μνηστήρας της σκοτώθηκε στον πόλεμο. Η Άννα, αν και συνοδός του Τάσου, δείχνει να προτιμά τον Δημήτρη, αλλά εκείνος, παρ' όλο που η κοπέλα δεν του είναι αδιάφορη, δεν θέλει να πληγώσει τον φίλο του. Η ρήξη ανάμεσα στους δύο άνδρες έρχεται όταν γίνεται γνωστό ότι ο Τάσος, που πριν τον πόλεμο ήταν δεξιοτέχνης του μπουζουκιού, δεν θα μπορέσει να ξαναπαίξει. Ο Δημήτρης πνίγει την αγάπη του για την Άννα και φεύγει για το μέτωπο, όπου ο Τάσος, έχοντας μάθει (από τη Σάσα) τις συνέπειες του τραύματός του και (από την Άννα) την αγάπη της για τον Δημήτρη, θυσιάζει τη ζωή του για να μπορέσει ο φίλος του να γυρίσει ζωντανός στη γυναίκα που αγαπά και τον αγαπάει.

Πρεμιέρα: 1961

Εισιτήρια: 7.566 (51η στις 58 ταινίες της σεζόν 1960-1961)

Είναι η πρώτη κινηματογραφική εμφάνιση του Γιάννη Φέρτη. Στην ταινία εμφανίζονται ο Τόλης Χάρμας (μπουζούκι), η Νάνα Μούσχουρη (τραγούδι) και Αδαμάντιος Πανάρετος (τραγούδι).

12. Ουρανός

Στιγμιότυπο από την ταινία «Ουρανός»

Αγγλικός Τίτλος: Glory Sky

Γαλλικός Τίτλος: Ciel

Διάρκεια: 87

Χρώμα: Ασπρόμαυρη

Παραγωγή: Βασιλεία Δρακάκη

Σκηνοθεσία: Τάκης Κανελλόπουλος

Σενάριο: Γιώργος Κιτσόπουλος και Τάκης Κανελλόπουλος

Διευθυντές Φωτογραφίας: Τζιοβάνι Βαριάνο και Γρηγόρης Δανάλης

Μουσική: Αργύρης Κουνάδης

Ηθοποιοί: Αιμιλία Πίττα, Φαίδων Γεωργίτσης, Τάκης Εμμανουήλ, Ελένη Ζαφειριού, Νίκη Τριανταφυλλίδη, Λαμπρινή Δημητριάδου, Λάζος Τερζάς, Κώστας Μεσάρης,

Κώστας Αγγέλου, Χριστόφορος Μάλαμας, Σταύρος Τορνές, Νίκος Τσαχιρίδης, Κώστας Καραγιώργης, Γιώργος Φουρνιάδης.

Υπόθεση: Σ' ένα χωριό της Μακεδονίας, η Ανθούλα (Νίκη Τριανταφυλλίδη) αγαπά τον Γιάγκο (Τάκης Εμμανουήλ) και η Σοφία (Αιμιλία Πίττα) τον Στράτο (Φαίδων Γεωργίτσης). Η κήρυξη του πολέμου τους χωρίζει, καθώς οι δυο νέοι, μαζί με τον δάσκαλο, φεύγουν για το μέτωπο. Ο δάσκαλος σκοτώνεται, το ίδιο και ο λοχίας του φυλακίου κοντά στο χωριό. Ο Στράτος είναι ο πρώτος από τους φαντάρους που μαθαίνει ότι το μέτωπο κατέρρευσε, και αυτοκτονεί. Μια σφαίρα βρίσκει τον Γιάγκο, που πεθαίνει δίπλα σε μια πηγή. Οι φαντάροι υποχωρούν εξαθλιωμένοι και θλιμμένοι, γυναίκες τους μοιράζουν ψωμί, οι Γερμανοί έρχονται τραγουδώντας.

Τοποθεσίες γυρισμάτων: Πελεκάνος Κοζάνης, Οξυά και Πολυκέρασο Καστοριάς, και στην ευρύτερη περιοχή του Βιτσίου.

Ελληνική Πρεμιέρα: 20 Σεπτεμβρίου 1962

Διεθνής Πρεμιέρα: Μάιος 1963 (Στο Κινηματογραφικό Φεστιβάλ των Καννών)

Εισιτήρια: 29.993 εισιτήρια (22η στις 82 ταινίες της σεζόν 1962-1963)

Βραβεία: Βραβείο φωτογραφίας (Τζιοβάνι Βαριάνο και Γρηγόρης Δανάλης) στην Τρίτη Εβδομάδα Ελληνικού Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης (1962). Αργυρό Βραβείο στο φεστιβάλ κινηματογράφου της Νάπολης (1963)

Πρώτη ταινία μεγάλου μήκους του σκηνοθέτη, ένα αντιπολεμικό αριστούργημα και μία από τις κορυφαίες ταινίες του ελληνικού κινηματογράφου. Ο Κανελλόπουλος βλέπει τον ελληνοϊταλικό πόλεμο μέσα από τα τραγικά επεισόδια ανθρώπων που χάθηκαν, σε αντίστιξη με την προηγούμενη ειρηνική ζωή τους. Η ταινία συμμετείχε στο διαγωνιστικό τμήμα του Κινηματογραφικού Φεστιβάλ των Καννών το 1963.

11. Εγκατάλειψη

Ο Γιάννης Φέρτης και η Ξένια Καλογεροπούλου στην ταινία «Εγκατάλειψη»
Διάρκεια: 86΄

Χρώμα: Ασπρόμαυρη

Παραγωγή: Μπάμπης Σαρόγλου και Κώστας Ασημακόπουλος

Σκηνοθεσία: Κώστας Ασημακόπουλος

Σενάριο: Κώστας Ασημακόπουλος, βασισμένο στο ομώνυμο διήγημά του από τη συλλογή «Έλληνες».

Διευθυντής Φωτογραφίας: Γρηγόρης Δανάλης

Μουσική: Κώστας Καπνίσης

Ηθοποιοί: Ξένια Καλογεροπούλου, Γιάννης Φέρτης, Θανάσης Μυλωνάς, Βάσω Μεταξά, Μπττυ Αρβανίτη, Κώστας Παπαχρήστος, Ειρήνη Κουμαριανού, Γιώργος Τζώρτζης, Λήδα Πρωτοψάλτη.

Υπόθεση: Με το τέλος του πολέμου στην Αλβανία, η Ελένη (Ξένια Καλογεροπούλου), μία εθελόντρια νοσοκόμα, επιστρέφει στον τόπο της, την Καστοριά, μαζί με τον Αλέξη (Γιάννης Φέρτης), έναν πληγωμένο στρατιώτη που πάσχει από αμνησία. Στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής που ακολουθούν, γεννιέται ανάμεσά τους ένας μεγάλος έρωτας. Εκείνη αποφασίζει να τον βοηθήσει να ξαναβρεί τη μνήμη του και, ερευνώντας το παρελθόν του, μαθαίνει ότι είναι παντρεμένος κι έρχεται αντιμέτωπη με το δίλημμα: να του πει την αλήθεια και να τον χάσει ή να τον κρατήσει κοντά της, ξέροντας ότι τον έκλεψε από μια άλλη γυναίκα; Όμως, η γυναίκα του Αλέξη, νομίζοντας ότι ο άνδρας της πέθανε, έχει ξαναπαντρευτεί, κι αυτός επιστρέφει για πάντα στην Ελένη, που για χάρη του έχει απαρνηθεί την πρόταση γάμου ενός παιδικού της φίλου.

Τοποθεσίες γυρισμάτων: Σε περιοχές της Καστοριάς

Πρεμιέρα: 1965

Εισιτήρια: 45.266 (82η θέση σε 101 ταινίες τη σεζόν 1965-1966)

10. Οι Ένοχοι

Διάρκεια: 74'

Χρώμα: Ασπρόμαυρη

Παραγωγή: Κώστας Ασημακόπουλος και Μπάμπης Σαρόγλου

Σκηνοθεσία: Κώστας Ασημακόπουλος

Σενάριο: Κώστας Ασημακόπουλος, από τη νουβέλα του «Στο στόμα του λιονταριού»

Διευθυντής Φωτογραφίας: Γρηγόρης Δανάλης

Μουσική: Νίκος Μαμαγκάκης

Ηθοποιοί: Πέτρος Φυσσούν, Άννα Φόνσου, Δημήτρης Μυράτ, Κώστας Καζάκος, Λάκης Κομνηνός, Καίτη Ιμπροχώρη, Τέλης Ζώτος, Γιώργος Βελέντζας, Ναταλία Αλκαίου, Κώστας Παπαχρήστος, Γιώργος Μπέρτος, Γιώργος Φέρρης, Έλενα Κυρανά.

Υπόθεση: Στη διάρκεια του ελληνο-ιταλικού πολέμου, η Χριστίνα (Άννα Φόνσου),

μια όμορφη νέα γυναίκα, εξομολογείται στον νεαρό στρατιωτικό ιερέα πατέρα-Γρηγόρη (Πέτρος Φυσσούν) ένα έγκλημα που διέπραξε για να προστατέψει τον εαυτό της, ένα έγκλημα για το οποίο κατηγορείται ένας αθώος λοχίας (Λάκης Κομνηνός). Εκείνος, στην αρχή προσπαθεί να την πείσει να παραδοθεί στη δικαιοσύνη για να μην πεθάνει ένας αθώος και στη συνέχεια, κυριευμένος από ένα παράφορο ερωτικό πάθος γι' αυτήν, πείθει τον Σωτήρη Ντάβο (Κώστας Καζάκος), έναν δραπετή των φυλακών, να πάρει πάνω του την ευθύνη του φόνου. Ο Ντάβος, καταδικασμένος ήδη δύο φορές σε θάνατο, αποφασίζει να κάνει τη μοναδική καλή πράξη στη ζωή του. Ομολογεί ένα έγκλημα που δεν έχει διαπράξει, καταδικάζεται σε θάνατο για μια ακόμα φορά και οδηγείται στο εκτελεστικό απόσπασμα. Η Χριστίνα είναι πια ελεύθερη να ενώσει τη ζωή της με τον Δημήτρη (Τέλης Ζώτος), τον άνδρα που αγαπά, και είναι ενήμερος όσων συνέβησαν.

Τοποθεσίες γυρισμάτων: Εύβοια

Πρεμιέρα: 1966

Εισιτήρια: 147.346 (44η θέση σε 117 ταινίες τη σεζόν 1966-1967)

Στην ταινία τραγουδούν η Έλενα Κυρανά και ο Γιώργος Φέρρης.

9. Κοντσέρτο για πολυβόλα

Διάρκεια: 109

Χρώμα: Έγχρωμη

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ

Σκηνοθεσία: Ντίνος Δημόπουλος

Σενάριο: Νίκος Φώσκολος

Διευθυντής Φωτογραφίας: Νίκος Καβουκίδης

Μουσική: Κώστας Καπνίσης

Ηθοποιοί: Τζένη Καρέζη, Μάνος Κατράκης, Κώστας Καζάκος, Ανδρέας Μπάρκουλης, Ζώρας Τσάπελης, Σπύρος Καλογήρου, Λιάκος Χριστογιαννόπουλος, Άγγελος Αντωνόπουλος, Γιάννης Αργύρης, Βασίλης Ανδρονίδης, Γιώργος Νέζος, Κώστας Παπαχρήστος, Δημήτρης Μπισλάνης, Άγγελος Μαυρόπουλος, Μάκης Ρευματάς.

Υπόθεση: Αθήνα, λίγο πριν την έκρηξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Η Νίκη (Τζένη Καρέζη), πολιτικός υπάλληλος του Γενικού Επιτελείου Στρατού (ΓΕΣ), κατηγορείται ότι παρέδιδε στρατιωτικά έγγραφα σ' έναν πράκτορα των Ιταλών (Ανδρέας Μπάρκουλης). Και είναι αλήθεια, μια κι εκείνος την εκβίαζε με τη ζωή του αδελφού της, φοιτητή στην Ιταλία. Δεν υπερασπίζεται τον εαυτό της και αδιαφορεί αν θα καταδικαστεί σε θάνατο, αλλά αποδέχεται την πρόταση του στρατηγού Δαρείου (Μάνος Κατράκης) να συνεχίσει να δίνει στον εχθρό απόρρητα έγγραφα, που θα τα κατασκευάζει το ΓΕΣ. Στο διπλό αυτό παιχνίδι των κατασκόπων μπλέκεται και ο λοχαγός Θεοδώρου (Κώστας Καζάκος), ερωτευμένος με τη Νίκη, που συλλαμβάνεται, περνά από στρατοδικείο και καταδικάζεται σε καθαίρεση και θάνατο, όταν ανακαλύπτεται η δήθεν κλοπή των εγγράφων αυτών. Η εκτέλεσή του ήταν εικονική και, την ημέρα που τα ελληνικά στρατεύματα μπαίνουν θριαμβευτικά στην Κορυτσά, εκείνος εμφανίζεται ζωντανός μπροστά στην αγαπημένη του.

Πρεμιέρα: 27 Φεβρουαρίου 1967

Εισιτήρια: 427.698 (8η σε 117 ταινίες τη σεζόν 1966-1967)

8. Αγάπησα ένα προδότη

Διάρκεια: 83'

Χρώμα: Ασπρόμαυρη

Παραγωγή: Cal Films

Σκηνοθεσία: Κώστας Παπανικολόπουλος

Σενάριο: Χρήστος Καλόμπαρης και Σταμάτης Φιλιππούλης

Διευθυντής Φωτογραφίας: Τάκης Γεωργόπουλος

Μουσική: Χρήστος Μουραμπάς

Ηθοποιοί: Νίκη Τριανταφυλλίδη, Πάυλος Λιάρος, Βασίλης Μαυρομάτης, Στέφανος Στρατηγός, Νάσος Κατακουζηνός και Μάκης Δεμίρης.

Υπόθεση: Στη διάρκεια της Κατοχής, ο Δημήτρης (Στέφανος Στρατηγός), αρραβωνιασμένος με την Ειρήνη (Νίκη Τριανταφυλλίδη) πριν από τον πόλεμο, κρατά κρυφή μια τραυματική εμπειρία του στο αλβανικό μέτωπο. Η Ειρήνη, όπως και ο αδελφός της Βαγγέλης (Πάυλος Λιάρος), είναι ενεργά μέλη της Αντίστασης. Τα δύο αδέλφια δεν θέλουν να μάθει κανείς ότι πολεμούν τον κατακτητή, αλλά οι

κινήσεις τους γίνονται αντιληπτές από τον Δημήτρη. Αυτός, όταν συλλαμβάνεται από τους Γερμανούς, προδίδει τους συντρόφους τους και οι τύψεις τον οδηγούν στην αυτοκτονία.

Πρεμιέρα: 1969

Εισιτήρια: 41.377 (85η θέση σε 108 ταινίες τη σεζόν 1968-1969)

7. ΟΧΙ

Ο Κώστας Πρέκας στην ταινία «ΟΧΙ»

Διάρκεια: 165'

Χρώμα: Έγχρωμη - Σινεμασκόπ

Παραγωγή: Art Films (Τζέιμς Πάρις)

Σκηνοθεσία: Ντίμης Δαδήρας

Σενάριο: Αντώνης Δαυίδ και Σταμάτης Φιλιππούλης

Διευθυντής Φωτογραφίας: Δημήτρης Παπακωνσταντής

Μουσική: Γεράσιμος Λαβράνος

Ηθοποιοί: Κώστας Πρέκας, Βέρα Κρούσκα, Χρήστος Πολίτης, Γρηγόρης Βαφιάς, Χάρης Παναγιώτου, Μαλαίνα Ανουσάκη, Γιώργος Μοσχίδης, Γιώργος Μπάρτης, Δημήτρης Μπισλάνης, Στέφανος Στρατηγός, Λευτέρης Γυφτόπουλος, Νίκος Δενδρινός, Γιώργος Ζαϊφίδης, Γιώργος Βουτσίνος, Κώστας Παπαχρήστος.

Υπόθεση: 1940. Η Στέλλα Σαλβατόρε (Βέρα Κρούσκα), η κόρη του ιταλού πρέσβη (Γιώργος Μοσχίδης) στην Αθήνα, αγαπά τον Δημήτρη Νικολάου (Κώστας Πρέκας), έναν έλληνα υπολοχαγό. Η επίθεση της Ιταλίας κατά της Ελλάδας τους χωρίζει. Ο Δημήτρης πολεμά στην Αλβανία και η Στέλλα κλείνεται σε στρατόπεδο συγκέντρωσης. Μετά την κατάρρευση του μετώπου και την εισβολή των Γερμανών, η οικία Νικολάου επιτάσσεται από τον συνταγματάρχη Σβάιτσερ των SS (Χρήστος Πολίτης), ο οποίος βάζει στο μάτι τη Στέλλα. Ο Δημήτρης, ήρωας του Ρούπελ, φεύγει στη Μέση Ανατολή για να συνεχίσει τον αγώνα, αλλά επιστρέφει κρυφά στην Ελλάδα με αποστολή να οργανώσει ένα μεγάλο σαμποτάζ. Όταν συνθηκολογεί η Ιταλία, ο πρώην ιταλός πρέσβης και νυν συνταγματάρχης Σαλβατόρε αυτοκτονεί, αρνούμενος να συνεργαστεί με τον Σβάιτσερ, και ο Δημήτρης μετά τη διάπραξη του σαμποτάζ συλλαμβάνεται και εκτελείται. Μαζί του, δήθεν ως συνεργάτης του, εκτελείται και η Στέλλα, επειδή αρνήθηκε να γίνει ερωμένη του Σβάιτσερ.

Πρεμιέρα: 1 Οκτωβρίου 1969

Εισιτήρια: 554.428 (5η σε 99 ταινίες την σεζόν 1969-1970).

Βραβεία: Ο Δημήτρης Παπακωνσταντής βραβεύτηκε για τη φωτογραφία της ταινίας στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης το 1969.

6. Η Δασκάλα με τα Ξανθά Μαλλιά

Διάρκεια: 101'

Χρώμα: Έγχρωμη

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ

Σκηνοθεσία: Ντίνος Δημόπουλος

Σενάριο: Λάκης Μιχαηλίδης και Ανθή Δημοπούλου

Φωτογραφία: Γιώργος Αρβανίτης

Μουσική: Νίκος Μαμαγκάκης

Ηθοποιοί: Αλίκη Βουγιουκλάκη, Δημήτρης Παπαμιχαήλ, Άγγελος Αντωνόπουλος, Σπύρος Καλογήρου, Παντελής Ζερβός, Νότης Περγιάλης, Λάμπρος Κοτσίρης, Φοίβος Ταξιάρχης, Θάνος Γραμμένος, Αγγέλα Καζακίδου και Γιάννης Τότσικας.

Υπόθεση: Σ' ένα μικρό χωριό της Ελλάδας, λίγο πριν ξεσπάσει ο ελληνο-ιταλικός πόλεμος, έρχεται μία νέα δασκάλα, η Μυρτώ Θεοδώρα (Αλίκη Βουγιουκλάκη), για

να αντικαταστήσει τον γερασμένο πια δάσκαλο. Γεμάτη αγάπη για τη δουλειά της και τα μικρά παιδιά, προσπαθεί να εφαρμόσει ένα καινούργιο σύστημα εκπαίδευσης, χωρίς ξύλο και τιμωρίες, αλλά οι γονείς δεν εγκρίνουν τις μεθόδους της. Η κατακραυγή εναντίον της κορυφώνεται όταν συνδέεται με τον Στέφανο (Δημήτρης Παπαμιχαήλ), γιο του προέδρου της κοινότητας (Παντελής Ζερβός). Όμως την ημέρα του γάμου των δύο νέων κηρύσσεται ο πόλεμος και ο σύζυγός της φεύγει για το μέτωπο, όπου και μαθαίνει ότι σκοτώνεται. Στα δύσκολα χρόνια της Κατοχής που ακολουθούν, η Μυρτώ αφοσιώνεται στο έργο της, έχοντας στο πλευρό της τον Άγγελο (Άγγελος Αντωνόπουλος), έναν παλιό της φίλο και συνάδελφο, που έχει μετατεθεί στο χωριό. Με την απελευθέρωση, όταν ο Άγγελος της εκφράζει την αγάπη του, δέχεται να τον παντρευτεί, αλλά ο γυρισμός του Στέφανου – που είχε απλώς τραυματιστεί και όλα αυτά τα χρόνια νοσηλευόταν σ' ένα ιταλικό νοσοκομείο – ενώνει και πάλι τη Μυρτώ με τον αγαπημένο της.

Πρεμιέρα: 27 Οκτωβρίου 1969

Εισιτήρια: 739.001 (1η ανάμεσα σε 99 ταινίες τη σεζόν 1969-1970).

5. Αυτοί που μίλησαν με τον θάνατο

Διάρκεια: 99'

Χρώμα: Έγχρωμη

Παραγωγή: Φίνος Φιλμ

Σκηνοθεσία: Γιάννης Δαλιανίδης

Σενάριο: Γιάννης Δαλιανίδης

Διευθυντής Φωτογραφίας: Γιώργος Αρβανίτης

Μουσική: Κώστας Καπνίσσης

Ηθοποιοί: Ζωή Λάσκαρη, Γιάννης Φέρτης, Χρόνης Εξαρχάκος, Νικηφόρος Νανέρης, Βαγγέλης Σειληνός, Άννα Παϊτατζή, Κάκια Παναγιώτου, Ελένη Ζαφειρίου, Παντελής Ζερβός, Μάνος Κατράκης, Λάμπρος Κοτσίρης, Ντίνος Καρύδης, Κώστας Παπαχρήστος, Θάνος Γραμμένος, Βασίλης Τσάγκλος, Νίκος Βερλέκης, Κώστας Τσιάνος.

Υπόθεση: Με την κήρυξη του ελληνο-ιταλικού πολέμου, ο Νέστορας (Νικηφόρος Νανέρης) και οι φίλοι του φεύγουν για το μέτωπο. Η αδελφή του Μάρθα (Ζωή Λάσκαρη) υπηρετεί εθελόντρια νοσοκόμα σ' ένα συρμό στη Βόρεια Ελλάδα, όπου συναντά τον τραυματισμένο Κώστα (Γιάννης Φέρτης), έναν από τους φίλους του αδελφού της, κι ένα αίσθημα γεννιέται ανάμεσά τους. Επτά μήνες αργότερα, όταν οι Γερμανοί μπαίνουν στην Αθήνα, ο πατέρας του Κώστα (Μάνος Κατράκης) γίνεται συνεργάτης τους, παρά τις αντιρρήσεις του γιου του. Ο Νέστορας, η Μάρθα και οι φίλοι τους μετέχουν σε μία αντιστασιακή ομάδα, στην οποία δεν θέλουν τον Κώστα, λόγω της δράσης του πατέρα του. Όλοι τους, ακόμα και ο Κώστας, θα συλληφθούν και θα βασανιστούν. Η Μάρθα θα επιζήσει, ενώ κάποιοι άλλοι θα υποκύψουν. Για να εξιλεωθεί, ο Κώστας θα βοηθήσει τον Νέστορα να δραπετεύσει και να κρυφτεί, και θα κανονίσει να εκτελεστεί ο πατέρας του ως προδότης. Με την Απελευθέρωση, η Μάρθα και ο Κώστας θα είναι πια ελεύθεροι να ζήσουν μαζί, ευτυχισμένοι για πάντα.

Πρεμιέρα: 23 Μαρτίου 1970

Εισιτήρια: 277.395 (21η σε 99 ταινίες την σεζόν 1969-1970).

Η ταινία βασίζεται σε προσωπικά βιώματα και αναμνήσεις του σκηνοθέτη της. Παρότι γυρίστηκε την περίοδο της χούντας, όπου ήταν της μόδας οι πολεμικές ταινίες, ο Γιάννης Δαλιανίδης γύρισε μία σοβαρή και αξιοπρεπή ταινία χωρίς υπερβολικές πατριωτικές κορόνες και χωρίς μεγαλοστομίες.

4. 28η Οκτωβρίου ώρα 5:30

*Ο Χρηστός Πολίτης, ο Φερνάντο Σάντσο και η Βέρα Κρούσκα στην ταινία «28η Οκτωβρίου»
ώρα 5:30»*

Διάρκεια: 102'

Χρώμα: Έγχρωμη

Παραγωγή: Art Films (Τζέιμς Πάρις)

Σκηνοθεσία: Κώστας Καραγιάννης

Σενάριο: Διονύσης Τζεφρώνης

Διευθυντής Φωτογραφίας: Δημήτρης Παπακωνσταντής

Μουσική: Χρήστος Μουραμπάς

Ηθοποιοί: Χρηστός Πολίτης, Βέρα Κρούσκα, Λάκης Κομνηνός, Φερνάντο Σάντσο, Δημήτρης Μπισλάνης, Γιώτα Σοϊμοίρη, Νικήτας Πλατής, Γιάννης Κατράνης, Τίμος

Περλέγκας.

Υπόθεση: Η κήρυξη του πολέμου βρίσκει τους κατοίκους του γραφικού μακεδονικού χωριού Μικρή Λεύκα στο γλέντι, αλλά τα παλικάρια σταματούν αμέσως τον χορό και ξεκινούν για τον πόλεμο. Με την κατάρρευση του μετώπου, οι Γερμανοί μπαίνουν στο χωριό και ο διοικητής τους (Δημήτρης Μπισλάνης) μετατρέπει το κρατικό εργοστάσιο ξυλείας σε εργοστάσιο κατασκευής πολεμοφοδίων και υποχρεώνει τους κατοίκους του να δουλεύουν σ' αυτό. Μέσα σ' ένα κλίμα βίας και τρόμου, το πνεύμα της αντίστασης φουντώνει, μέχρι που έρχεται η μέρα της απελευθέρωσης και μία ελεύθερη ζωή ξαναρχίζει. Εστία της αντίστασης ήταν ο τρελόγερος, όπως πίστευαν πολλοί, Τρύφωνας Πλατανιάς (Φερνάντο Σάντσο), που στην πραγματικότητα ήταν ένας ένθερμος πατριώτης, και ο γιος του Κυριάκος (Γιάννης Κατράνης), που είχε χάσει και τα δυο του πόδια στο αλβανικό μέτωπο. Παράλληλα, αναπτύσσονταν η ιστορία αγάπης του Κυριάκου και της Φρόσως (Γιώτα Σοϊμοίρη), που αρχικά ο Πλατανιάς δεν ήθελε για νύφη του, και της αδελφής του Ελένης (Βέρα Κρούσκα) και του Στέλιου (Χρήστος Πολίτης), ενός ακόμα ήρωα του πολέμου.

Πρεμιέρα: 1971

Εισιτήρια: 321.543 (10η σε 87 ταινίες την σεζόν 1970-1971).

3. Ο Δρόμος των Ηρώων

Ο Κώστας Καρράς και η Καίτη Παπανίκα στην ταινία «Ο Δρόμος των Ηρώων»
Διάρκεια: 91'

Χρώμα: Ασπρόμαυρη

Παραγωγή: Αδελφοί Κυριακόπουλοι

Σκηνοθεσία: Χρήστος Κυριακόπουλος

Σενάριο: Νίκος Φώσκολος

Διευθυντής Φωτογραφίας: Συράκος Δανάλης

Μουσική: Κώστας Καπνίσης

Ηθοποιοί: Κώστας Καρράς, Καίτη Παπανίκα, Ρίκα Διαλυνά, Ζώρας Τσάπελης, Γιώργος Μούτσιος, Γιώργος Βελέντζας, Μήτσος Λυγίζος, Ανδρέας Φιλιππίδης, Ιωάννης Ζαννίνος, Μανώλης Δεστούνης, Λάζος Τερζάς, Κώστας Παπαχρήστος, Γιώργος Ζαϊφίδης.

Υπόθεση: Το 1940, λίγο πριν την έκρηξη του Πολέμου, γίνεται γνωστό από την ελληνική πρεσβεία της Ρώμης ότι μέσα στο Γενικό Επιτελείο Στρατού (ΓΕΝ) υπάρχει ένας ιταλός κατάσκοπος, αλλά ο εντοπισμός του έρχεται αργά, γιατί βρίσκεται νεκρός. Μετά τον τορπιλισμό της Έλλης, ο κλήρος πέφτει στον πλωτάρχη Βασίλη Βαχλιώτη (Κώστας Καρράς), μνηστήρα της κόρης του υποναύαρχου Λιώση (Καίτη Παπανίκα), που δέχεται να καθαιρεθεί για να υπηρετήσει την πατρίδα του, βοηθώντας στην ανακάλυψη και σύλληψη των κατασκόπων, που σχεδιάζουν να κλέψουν τα απόρρητα σχέδια διάταξης του ελληνικού Στόλου.

Πρεμιέρα: 1971

Εισιτήρια: 108.583 (47η σε 87 ταινίες)

2. Υποβρύχιον Παπανικολής

Διάρκεια: 91'

Χρώμα: Έγχρωμη

Παραγωγή: Καραγιάννης – Καρατζόπουλος

Σκηνοθεσία: Γιώργος Ζερβουλάκος

Σενάριο: Δημήτρης Ζαννίδης

Διευθυντής Φωτογραφίας: Νίκος Μήλας

Μουσική: Κώστας Καπνίσσης

Ηθοποιοί: Κώστας Καζάκος, Γιάννης Φέρτης, Αιμιλία Υψηλάντη, Πάυλος Λιάρος, Σταύρος Ξενίδης, Άννα Βαγενά, Νίκος Βασταρδής, Αρτέμης Μάτσας, Βασίλης Μαλούχος, Κώστας Παληός, Νίκος Λυκομήτρος, Τίμος Περλέγκας, Δημήτρης Χρυσομάλλης, Ηλίας Καπετανίδης, Κώστας (Ντάνος) Λυγίζος, Κώστας Παπαχρήστος, Νέλλη Γκίνη (τραγούδι).

Υπόθεση: Η αληθινή ιστορία της δράσης του υποβρύχιου Παπανικολής και τη διάρκεια του ελληνοϊταλικού πολέμου 1940-41. Με κυβερνήτη τον πλωτάρχη Μίλτο Ιατρίδη (Κώστας Καζάκος) και ύπαρχο τον υποπλοίαρχο Βασίλη Ασλάνογλου (Γιάννης Φέρτης), το υποβρύχιο αναλαμβάνει περιπολία στα στενά του Οτράντο, όπου συναντά μία ιταλική νηοπομπή και βυθίζει τρία πολεμικά. Καταδιώκεται από ολόκληρο τον ιταλικό στόλο της Αδριατικής, αλλά χάρη στην ικανότητα του κυβερνήτη και του πληρώματός του, επιστρέφει στη βάση του.

Πρεμιέρα: 24 Σεπτεμβρίου 1971

Εισιτήρια: 280.388 εισιτήρια (12η θέση σε 90 ταινίες την περίοδο 1971-1972).

Βραβεία: Ειδική μνεία στο Φεστιβάλ Κινηματογράφου της Θεσσαλονίκης το 1971. Ο σκηνοθέτης της ταινίας Γιώργος Ζερβουλάκος αρνήθηκε να παραλάβει την τιμητική διάκριση, χαρακτηρίζοντάς την «απαράδεκτη» και δήλωσε ότι οι παραγωγοί της ταινίας θα προσφύγουν στο Συμβούλιο της Επικρατείας για την ακύρωση των αποφάσεων της κριτικής επιτροπής.

1. Αέρα! Αέρα! Αέρα!

Ο Γιάννης Βόγλης και η Ξένια Καλογεροπούλου στην ταινία «Αέρα! Αέρα! Αέρα!»
Διάρκεια: 96’

Χρώμα: Έγχρωμη

Παραγωγή: Καραγιάννης – Καρατζόπουλος

Σκηνοθεσία: Κώστας Ανδρίτσος

Σενάριο: Ντίνος Δημόπουλος και Λάζαρος Μοντανάρης

Διευθυντής Φωτογραφίας: Στέλιος Ραμάκης

Μουσική: Κώστας Καπνίσης

Ηθοποιοί: Γιάννης Βόγλης, Ξένια Καλογεροπούλου, Πέτρος Φυσσούν, Άννα Μαντζουράνη, Γιάννης Γκιωνάκης, Άλκης Γιαννακάς, Χρήστος Νέγκας, Θανάσης Μυλωνάς, Δημήτρης Μπισλάνης, Γιώργος Παπαζήσης, Πάνος Μιχαλόπουλος, Τάσος Μασμανίδης, Γιάννης Φύριος, Θάνος Παπαδόπουλος, Λευτέρης Ελευθεριάδης.

Υπόθεση: 28 Οκτωβρίου 1940, δύομισι μήνες μετά τον τορπιλισμό της Έλλης από ένα ιταλικό υποβρύχιο. Από ένα προκεχωρημένο φυλάκιο των ελληνοαλβανικών συνόρων κατεβαίνει ένα στρατιωτικό καμιόνι, που δέχεται επίθεση από ιταλικά τανκς. Ο Πέτρος (Γιάννης Βόγλης), ο μόνος που κατορθώνει να γλιτώσει τον θάνατο ή την αιχμαλωσία, σώζει τη χωριατοπούλα Μαρία (Ξένια Καλογεροπούλου). Ωστόσο, οι Έλληνες κατορθώνουν να ανακαταλάβουν το ελληνικό πολυβολείο, ελευθερώνοντας τους εγκλωβισμένους έλληνες στρατιώτες. Η μονάδα τους θα δώσει τον δικό της αγώνα ενάντια στους ιταλούς εισβολείς, ενώ ο ελληνικός στρατός ετοιμάζει τη γενική αντεπίθεση. Πολύ γρήγορα, θα εξαναγκάσουν τους Ιταλούς να υποχωρήσουν στην Αλβανία, θα ανακτήσουν τη Βόρειο Ήπειρο και θα πετάξουν τον στρατό του στρατηγού Μπαντόλιο στη θάλασσα της Αδριατικής.

Πρεμιέρα: 1972

Εισιτήρια: 103.381 (48η σε 90 ταινίες την σεζόν 1971-1972).

Πηγή: sansimera.gr